

راهنمای کاربردی صنعت نفت (۴)

**پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی
در صنعت نفت**

راهنمای کاربردی صنعت نفت (۴)

جلد چهارم:

پروژه های پژوهشی و تحقیقاتی در صنعت نفت

محمّد کاظم مدیر گروه صنعت نفت

تالیف:

محسن کاظم

طرح جلد:

اول ، پانز ۱۳۸۴

نوبت چاپ:

۲۰۰۰ نسخه

شمارگان:

گنجینه تهران

چاپ و صحافی:

ISBN ۹۶۴-۹۶۵۲۱-۳-۲

شابک (جلد چهارم):

ISBN ۹۶۴-۹۶۵۲۱-۷-۵

شابک (دوره ده جلدی):

شرکت آفرینش اندیشه های سبز

توزیع:

۲۲۲۰۳۲۲۳

تلفن:

۲۲۲۴۲۵۳۷

نمابر:

آدرس: تهران-قطریه شمالی ، خیابان حکمت ، خیابان لاله ، ساختمان آفرینش پلاک ۱۰

کد پستی : ۱۹۳۸۸۳۳۹۱

صندوق پستی : ۴۶۴۵-۱۹۳۹۵

۳۳۸/۲۷۲۸۲-۹۵۵

کتابخانه ملی ایران

۲۵۹۳۶ - ۸۴

عناوین مجموعه ده جلدی راهنمای کاربردی صنعت نفت

ویژه شرکت های مشاوره مهندسی و سازندگان و تامین کنندگان تجهیزات صنعت نفت

جلد اول	سیاست ها ، قوانین و برنامه های اجرایی صنعت نفت
جلد دوم	میدان ها و مخازن نفتی کشور
جلد سوم	پروژه های خطوط لوله و پالایشگاه ها
جلد چهارم	پروژه های پژوهشی و تحقیقاتی
جلد پنجم	کارفرمایان اصلی ۱ شرکت ملی نفت ایران
جلد ششم	کارفرمایان اصلی ۲ شرکت ملی گاز ایران
جلد هفتم	کارفرمایان اصلی ۳ شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران
جلد هشتم	کارفرمایان اصلی ۴ شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران
جلد نهم	کارفرمایان اصلی ۵ مهندسین مشاور و پیمانکاران بزرگ
جلد دهم	راهنمای ارتباط با صنعت نفت

تقدیم می کنیم به محضر :

یکایک مدیران ، پژوهشگران ، مهندسين ، متخصصين ، کارشناسان ، کارکنان و صنعت گران بزرگواری که از دانایی ، توانایی می سازند و صادقانه و خالصانه آنرا در اجرای پروژه های بزرگ ملی ، در جای جای میهن اسلامی ، بکار می گیرند و همچون سربازان گمنام ، بدون کوچکترین چشمداشتی ، شبانه روز فعالیت می کنند و توسعه صنعتی و استقلال اقتصادی این مرز و بوم ، مرهون کوشش های فکری و تلاش های عملی عارفانه و عاشقانه آنهاست .
به عزم و همت شان درود می فرستیم ، دستان پرتوانشان را می بوسیم و به وجودشان افتخار می کنیم .

محمد کاظم، در دی ماه ۱۳۳۲ شمسی در تهران متولد شده و دارای مدرک فوق لیسانس در رشته اقتصاد است. وی پس از سی سال کوشش در فعالیت های اجرایی و مدیریتی، در مقام رئیس هیئت مدیره شرکت مهندسی و فن آوری حرارتی دمافین که تولیدکننده تجهیزات پالایشگاهی و نیروگاهی تحت لیسانس شرکت GEA/BTT فرانسه است به فعالیت ادامه داده و از چهره های شناخته شده در بخش صنعت، بویژه واحدهای صنعتی تحت پوشش سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به شمار می رود و از اعضای انجمن مدیران صنایع می باشد.

از این نویسنده ارزشمند، علاوه بر مقالات متعدد، کتاب هایی در عرصه دانش مدیریت، چاپ و منتشر شده که: «مدیران فهیم و مفاهیم اساسی»، «چگونه غیرممکن ها ممکن شدند»، «شهردار نیویورک»، «من مسئول هستم»، «تکرار غفلت های تاریخی در ورزش» و ... از جمله آنهاست.

«محمد کاظم» بر این باور است که استعدادها و توانمندی های سخت افزاری و نرم افزاری در بخش صنعت کشور به مراتب بیشتر از نیازهای موجود در بازار است و به همین دلیل رفته رفته دغدغه های بازاریابی و فروش، جایگزین نگرانی های تولید در میان سازندگان و تأمین کنندگان قرار گرفته است. وی در کتاب اخیر خود تحت عنوان: «فرصت های بالندگی در پروژه های نفت، گاز و پتروشیمی» می گوید:

«بدون تردید حجم کمی و کیفی پروژه های توسعه ای در دست اجرای صنعت نفت که با عزمی ملی و در راستای جهانی شدن آغاز گردیده است، فرصت های ذیقیمتی را برای رشد و توسعه بنگاه های اقتصادی فراهم نموده که آگاهی مدیران، مهندسین و

کارشناسان مؤسسات صنعتی، تولیدی، بازرگانی، مالی و خدماتی از این سیاست ها و برنامه های تدوین شده، امری ضروری به نظر می رسد.

در پیش گفتار این کتاب تأکید شده است که:

« متأسفانه به رغم کوشش های رسانه ای که در حوزه معرفی ابعاد این خیزش عظیم اقتصادی، در کشور شده و می شود، بخش بزرگی از مراکز اقتصادی کشور بویژه در صنایع پایین دستی از ساختار و کارکردهای ارتباطی، برنامه ای و اجرایی این پروژه ها بی اطلاع هستند و برای حضور و مشارکت در آنها، در نقطه شروع یعنی آگاهی از داده ها، سازمان و ارتباط با کارفرمایان، مجریان طرح ها و پروژه ها معطل مانده اند که این امر خود نیاز به ایجاد یک مرکز اطلاع رسانی و ارتباطی مدرن، متمرکز، تخصصی و مشترک بین مجریان طرح ها و پروژه های نفت، گاز و پتروشیمی با سازندگان و تأمین کنندگان دارد. که با هدف تغذیه اطلاعات کاربردی و هدایت کننده، موجب پیوند کارفرمایان با سازندگان و تأمین کنندگان و بالعکس گردد و زمینه را برای نحوه مشارکت و آشنایی با ساز و کارهای عرضه و تقاضا در جهت تأمین نیازمندیهای پروژه ها فراهم سازد. »

وی در یکی از مقالات خود^۱، ضمن تأکید بر چنین ضرورتی، به سازندگان و تأمین کنندگان توصیه می کند که سطح واحدهای فروش خود را به «مهندسی فروش» ارتقاء دهند و این واحدها را به بانک های اطلاعاتی مورد نیاز مجهز نمایند. زیرا براساس تأثیرپذیری مفاهیم از پدیده جهانی شدن تجارت، مفهوم فروش نیز از زیرساخت های مطالعات و پژوهش های عناصر اقتصادی و اجتماعی، پا را فراتر نهاده و با عرصه دانش های فنی و طراحی پیوندخورده و می بایست ساز و کارهای خود را

^۱ - توسعه مفاهیم خرید و فروش تحت تأثیر پدیده تجارت جهانی، محمد کاظم، فصلنامه عصر تبلیغات و بازاریابی، سال دوم، شماره سوم، خرداد ماه ۱۳۸۴.

در حوزه «مهندسی فروش» جست و جو نمایند. موضوعی که توجه به آن از سوی بنگاه های اقتصادی کشور الزام آور شده است.

مؤسسه پیام مرزهای نو مفتخر است که در راستای اهداف و مأموریت های خویش، به استقبال هرگونه کوشش علمی و عملی در جهت نگرش های نو به پدیده های موجود در بازار با رویکرد قدرتمند شدن مصرف کننده و همچنین تلفیق داده های مهندسی و اقتصادی در طراحی های بازاریابی و فروش در بنگاه های اقتصادی رفته و آن را در چهارچوب مبانی علمی - کاربردی تقدیم کارفرمایان، مجریان طرح ها و سازندگان و تأمین کنندگان کالاهای صنعتی نماید و در این راه از هیچگونه کوششی فروگذار ننماید.

با چنین رویکردی مجموعه ده جلدی راهنمای کاربردی صنعت نفت که حاصل سخت کوشی های جناب آقای محمد کاظم و گروه همکاران وی است را به محضر عزیزان تقدیم می نماید.

امید است، مدیران، مهندسين، متخصصين، پژوهشگران و کارشناسان بنگاه های اقتصادی نیز ما را از هدایت ها و حمایت های خود بی بهره نساخته و در این مسیر همراه و همگام ما باشند.

مؤسسه پیام مرزهای نو

پیش گفتار

❖ سرفصل‌های اهداف موردنظر در زمینه‌های پژوهش و تحقیقات

❖ فهرست مراکز تحقیقاتی همکار

❖ شرکتها و مؤسسات تحقیقاتی داخلی

❖ شرکتها و مؤسسات تحقیقاتی خارجی

بخش اول :

پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه رفع تنگناهای عملیاتی، بهینه‌سازی و حفاظت صنعتی

۱- عناوین پروژه‌های در حال اجرا..... ۱۳

۲- عناوین پروژه‌های موردنیاز..... ۳۱

بخش دوم:

پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه کمک به تولید مواد و تجهیزات

عناوین پروژه‌های پژوهشی در حال اجرا..... ۳۷

عناوین پروژه‌های موردنیاز..... ۴۰

بخش سوم:

پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه بهبود کیفی و کمی انواع فرآورده‌های

نفتی و بهبود روش‌ها و استانداردها

۱- عناوین پروژه‌های در حال اجرا..... ۴۳

۲- عناوین پروژه‌های موردنیاز..... ۴۹

بخش چهارم:

پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه حفاظت زیست و ایمنی

۱- عناوین پروژه‌های در حال اجرا ۵۳

۲- عناوین پروژه‌های مورد نیاز ۵۷

بخش پنجم:

پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه شناخت و به کارگیری فن‌آوری‌های نو

۱- عناوین پروژه‌های در حال اجرا ۶۱

۲- عناوین پروژه‌های مورد نیاز ۶۷

بخش ششم:

شرکت ملی صنایع پتروشیمی ۷۱

عناوین پروژه‌های پتروشیمی و تحقیقاتی شرکت‌های تحت پوشش

۱- شرکت پژوهش و فن‌آوری پتروشیمی ۷۳

۲- شرکت سهامی پتروشیمی خراسان ۹۱

۳- شرکت سهامی پتروشیمی اصفهان ۹۷

۴- شرکت سهامی پتروشیمی رازی ۱۰۱

۵- شرکت سهامی پتروشیمی اراک ۱۰۵

۶- شرکت سهامی پتروشیمی تبریز ۱۰۷

۷- شرکت سهامی پتروشیمی شیراز ۱۱۵

بخش هفتم:

دانشگاه صنعت نفت (دوره‌های آموزش داخلی و همکاری‌های خارجی) ۱۲۱

پژوهشگاه صنعت نفت ۱۳۵

نمونه مطالعات مشترک پژوهشگاه صنعت نفت با مراکز تحقیقاتی خارجی در

بخش صنایع بالادستی ۱۳۹

نمونه مطالعات مشترک پژوهشگاه صنعت نفت با مراکز تحقیقاتی خارجی در

بخش صنایع پایین دستی ۱۴۵

نمونه‌هایی از حمایت‌های علمی و فنی از تولید ۱۵۱

سهام دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و سایر مراکز صنعت نفت در اجرای طرح‌های

پژوهشی بر حسب اعتبارات ۱۵۳

پیش گفتار

فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی، به‌طور طبیعی هزینه‌بر و زمان‌بر هستند و انجام این پروژه‌ها در صنایع پایین‌دستی بویژه واحدهای صنعتی تولیدی و تأمین‌کننده تجهیزات در سطح کشور، مقرون به صرفه نیست و سبب افزایش هزینه‌ها و دشواری‌های حضور در بازار رقابتی می‌گردد. اما واحدهای صنعتی و تولیدی تحت پوشش وزارت نفت به دلیل گستردگی‌های کمی و کیفی فعالیت‌ها، به‌ویژه در زمینه رعایت الزامات استانداردهای بین‌المللی در فرآیند فعالیت‌ها و حساسیت‌های رقابتی در بازار انواع تولیدات و فرآورده‌های نفتی در سطح جهان، ناگزیر هستند تا برای اجرای طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری نمایند. به همین جهت، وزارت نفت علاوه بر ایجاد واحدی مستقل تحت عنوان «پژوهشگاه نفت» دامنه نظام پژوهشی و تحقیقاتی خود را به توسعه و همکاری با سایر مراکز علمی و

تحقیقاتی کشور گسترش داده است. در این راستا، واحدها و شرکت‌های تولیدی و تحت‌نظر به‌منظور نهادینه کردن و یکپارچگی برنامه‌های پژوهشی، نظام پژوهش و توسعه را ایجاد نموده و با تدوین و اجرای سیاست‌های هماهنگ نظارتی، بهره‌گیری از فن‌آوری‌های نوین و اصلاح و بهینه‌سازی فرآیندهای عملیاتی را در دستور کار خویش قرار داده‌اند.

نظام پژوهشی و تحقیقاتی در صنعت نفت، کوشش‌های خود را معطوف به آن‌دسته از پروژه‌های تحقیقاتی و پژوهشی نموده است که ضمن برخورداری از آخرین دستاوردهای علمی، توسعه‌ای و جاری صنعت نفت، راه‌کارهای علمی و عملی مناسب را با هدف توسعه فن‌آوری نیز جست‌وجو و ارائه نماید. به گونه‌ای که با بکار بستن نتایج حاصل از پژوهش‌ها، ضمن کاهش ضایعات و هزینه‌ها، افزایش درآمد، ارتقای بهره‌وری و نیز بهره‌برداری بهینه از امکانات، تجهیزات و تأسیسات را به‌دنبال داشته باشد.

راهبردهایی که در این نظام، برای فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی صنعت نفت ارائه شده، عبارتند از:

۱. بهینه‌سازی مستمر فرآیندهای عملیاتی و حفاظت صنعتی
۲. کمک به تولید مواد و تجهیزات موردنیاز
۳. بهبود کیفی و کمی انواع فرآورده‌های نفتی و بهبود روش‌ها و استانداردها
۴. حفاظت زیست محیطی و ایمنی
۵. شناخت و به‌کارگیری فن‌آوری‌های نو

مؤسسه پیام مرزهای نو، ضمن ارج نهادن به تلاش های مطالعاتی، پژوهشی و تحقیقاتی، با رویکردهای زیر اقدام به اطلاع رسانی عناوین طرح های پژوهشی، متقاضیان و مجریان آنها در صنعت نفت نموده است:

۱. مشارکت و همکاری در نهادینه کردن فعالیت های تحقیقاتی و یکپارچگی برنامه های پژوهشی در صنعت نفت

۲. آشنایی واحدهای پژوهشی و تحقیقاتی، پژوهشگران، محققان و دانشجویان علاقمند با راهبردهای فعالیت های پژوهشی در صنعت نفت به منظور مشارکت فعال در پروژه های تحقیقاتی مورد نیاز

۳. اطلاع رسانی به واحدهای صنعتی سراسر کشور، جهت آگاهی و بهره گیری از دستاوردهای پروژه های تحقیقی و پژوهشی صنعت نفت.

امید است این کوشش بتواند زمینه پیوندهای گسترده تری در جهت ارتباط بین اندیشمندان و نیازهای صنعت نفت را فراهم سازد.

سلامتی و توفیق همه خدمتگزاران به میهن اسلامی را از خداوند منان مسئلت می نمایم.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

محمد کاظم

مدیر گروه صنعت نفت